

Het nieuwe bodemrecht (vervolg): het gaat van kwaad tot erger

MR. DR. A.J. TEKSTRA

Met de snelheid van het licht – tenminste voor bureaucratische begrippen – wordt bij het ministerie van Financiën gewerkt aan de implementatie van het versterkte bodemrecht. Er is inmiddels een (eerste) Nota van Wijziging bij de Tweede Kamer ingediend, waarmee het aantal leden van het voorgestelde art. 22bis Iw 1990 wordt verdubbeld van negen naar achttien. Daarnaast is door veel betrokken partijen uiterst kritisch op het voorstel gereageerd. Er is zelfs een reëel alternatief voor het bodemrecht voorgesteld. De staatssecretaris van Financiën legt dit echter naast zich neer. Zoals het er thans voor staat, zal het voorstel inderdaad per 1 januari 2013 worden ingevoerd. Een overzicht van de huidige stand van zaken.

1. Inleiding

In mijn bijdrage voor de vorige aflevering van de «FIP» ben ik uitgebreid ingegaan op de achtergronden van het bodemrecht. Ik besteedde eveneens aandacht aan de problemen en complicaties die het voorstel voor art. 22bis Iw 1990 oproepen. In deze bijdrage wil ik de recente ontwikkelingen rond het voorstel bespreken.¹ Daarbij zal ik proberen zo min mogelijk in herhaling te treden. Ik zal in de eerste plaats de reacties op het wetsvoorstel kort bespreken. Daarna bespreek ik de wijzigingen die nog op het voorstel zijn aangebracht door middel van de (eerste²) Nota van Wijziging van 23 oktober 2012. Vervolgens behandel ik de vraag hoe het nu verder moet met de praktijk van het bodemrecht. Anders gezegd: wat kunnen leveranciers onder eigendomsvoorbehoud, leasemaatschappijen en banken in juridische zin nog tegen het vernieuwde bodemrecht ondernemen? Ik eindig met enkele slotopmerkingen.

2. Reacties op het wetsvoorstel

Er is van alle kanten ongekend stevige kritiek op het voorstel voor het nieuwe bodemrecht geleverd. Het gaat te ver al deze reacties hier te vermelden.³ Een van de eerste

reacties kwam van de Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen (NVL), gedateerd 27 september 2012.⁴ Ik haalde deze reactie al aan in mijn vorige «FIP»-artikel, omdat de NVL daarin de overheid bestempelde als een onbetrouwbare partner van het bedrijfsleven en de bedrijfsfinanciers.⁵ De NVL wees in haar brief op de grote negatieve maatschappelijke effecten, met slechts een gering voordelig effect. De NVL sloot zich in de brief aan bij het advies van de Raad van State en deed een klemmend beroep het voorgestelde art. 22bis Iw 1990 uit het Belastingpakket 2013 te halen. NVL verklaarde zich tevens bereid met de overheid samen te werken aan een afgewogen regeling, bijvoorbeeld in een consultatie voorafgaande aan een afzonderlijk wetsvoorstel. Het bleef niet bij deze reactie van de NVL. Zij reageerde daarna ook nog bij brief van 25 oktober en 7 november 2012, eveneens te vinden op de site van de NVL. De reden voor deze aanvullende reacties was met name de wijze waarop de staatssecretaris in de Nota naar aanleiding van het verslag probeerde te suggereren dat de leasemaatschappijen in een veilige positie zouden zitten.

blemen in het bedrijfsleven die economisch en maatschappelijk enorme negatieve impact zullen hebben. We zijn verbaasd dat dit Initiatief nu wordt genomen, omdat het ernstig afdoet aan de mogelijkheden voor herstel van de Nederlandse economie! In een commentaar van 9 oktober 2012 van VNO-NCW en MKB Nederland op het Belastingplan 2013 wordt er door deze organisaties met klem op aangedrongen de versterking van het bodemrecht (met spoed) uit het Belastingplan te verwijderen.

1 Zie eveneens mijn opinie in *Het Financieele Dagblad* van 16 november 2012.

2 Er zijn inmiddels twee andere Nota's van Wijziging ingediend, maar die zien niet op het bodemrecht.

3 Er kwam bijvoorbeeld een korte en bondige reactie van CUMELA Nederland, een brancheorganisatie voor specialisten in groen, grond en infra (3.000 bedrijven, 30.000 medewerkers en omzet van € 3,9 miljard), die als volgt eindigt: 'De maatregel leidt naar onze mening tot financieringspro-

4 Te vinden op de site www.nvl-lease.nl.

5 Interessant in dit verband is nog de opmerking van (toen demissionair) premier Rutte in een NOS-debat van 3 september 2012: 'De overheid moet betrouwbaar zijn als het gaat om het aanpassen van belastingen en niet plotseling de spelregels veranderen.' Er is op dit punt nog een grote kloof tussen theorie en werkelijkheid.

Het gaat om de volgende opmerking:⁶

"Allereerst de positie van de leasebranche: nu al hebben leasemaatschappijen dankzij de leaseregeling - een safe-harbourregeling die ook onder het regime van voorgestelde art. 22bis van de Invorderingswet 1990 blijft bestaan - weinig of niets te vrezen van het bodemrecht. Voor alle leasecontracten die voldoen aan de in de leaseregeling opgenomen criteria geldt dat de leasemaatschappijen niet onder de meldingsplicht van artikel 22bis van de Invorderingswet 1990 vallen en dus niets hoeven te melden. Als men dat overigens wel doet, heeft dat geen consequenties. Met andere woorden, de safe-harbourregeling prevaleert. Een melding hoeft dus alleen betrekking te hebben op financial leasecontracten, ofwel leasecontracten die niet onder het bereik van de safe-harbourregeling vallen."

De leasemaatschappijen worden met een kluitje het riet in gestuurd. Ten eerste bestaat thans slechts ca. 20% van de leasecontracten uit *operational lease* en de andere 80% uit *financial lease*. Voor het merendeel van de gevallen is de 'bescherming' onder de leaseregeling dus in het geheel niet van toepassing. Ten tweede is het begrip *safe harbour* voor de 20% *operational lease* contracten misleidend.⁷ Over de kwalificatie van een dergelijk leasecontract is vaak discussie mogelijk en de fiscus kan eenzijdig de Leidraad Invordering 2008 aanpassen indien een bepaalde leaseconstructie de fiscus niet behaagt.⁸ Indien de leasemaatschappijen door het nieuw bodemrecht gedwongen zijn meer *operational lease* toe te passen, zal dat aanzienlijk duurder worden voor het bedrijfsleven dan *financial lease*.⁹

In reactie op het wetsvoorstel heeft de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) een zogenaamd 'position paper' opgesteld en aan de leden van de Tweede Kamer gestuurd. De NVB geeft aan dat invoering van het wetsvoorstel zeer ernstige gevolgen zal hebben voor de kredietverlening door banken aan zowel het MKB als het grootbedrijf. In de position paper doet de NVB een specifiek voorstel voor een alternatief, dat ik hier citeer:

"De banken hebben in een eerder stadium op ambtelijk niveau met de Belastingdienst intensieve gesprekken gevoerd over een goed alternatief, waarbij enerzijds het aanbod van kredietverlening aan het bedrijfsleven verzekerd blijft en anderzijds de Belastingdienst haar inkomsten veilig stelt. Echter zonder enig overleg en consultatie is het onderhavige wetsvoorstel aan de Tweede Kamer gestuurd. Dit bevreemdt de NVB. De NVB meent namelijk dat een goed alter-

natief voor handen is zonder schade aan de economie: schrap het bodem(voor)recht van de Belastingdienst. Daarvoor in de plaats komt in geval van faillissement een standaard procentuele afdracht door de pandhouders en andere zekerheidsgerechtigden aan de Belastingdienst. Deze afdracht van de opbrengst zal dan gelden over alle (bodem)zaken waarop zij recht hebben en zorgt ervoor dat alle partijen vooraf kunnen uitrekenen waar ze aan toe zijn bij een faillissement en daarmee dat de kredietverlening veel minder wordt verstoord. Hoogstwaarschijnlijk kan de opbrengst van deze zekerheden dan zelfs hoger uitvallen, omdat de onderneming niet stilgelegd hoeft te worden als gevolg van een bodemverhuur of afvoer van bodemzaken. Hierdoor wordt de financierbaarheid van ondernemingen minder aangetast en wordt de Belastingdienst uitvoerend werk en kosten bespaard bij een vermoedelijk hogere opbrengst."¹⁰

Vervolgens is ook INSOLAD in de pen geklommen. Bij brief van 26 oktober 2012 hebben het bestuur van INSOLAD en de commissie, die zich op verzoek van de minister van Justitie bezighoudt met aanpassingen van de Fw, laten weten dat het voorstel voor het nieuwe bodemrecht een werkelijke oplossing niet dichterbij zal brengen en vooral tot nieuwe procedures zal leiden. Ook INSOLAD is gekomen met een alternatief voorstel, dat in lijn ligt met het door de NVB voorgestelde omslagstelsel. Dit voorstel is zelfs in geheel uitgewerkte vorm bij de brief van 26 oktober 2012 gevoegd. Naar de mening van het bestuur en de commissie van INSOLAD levert deze voorgestelde regeling een veel betere oplossing voor de verdelingsproblematiek op dan het bodemvoorrecht en het bodemrecht, zowel in de huidige als in de thans voorgestelde vorm en zal deze regeling voor de fiscus niet nadeliger uitpakken.

Men mag verwachten dat van overheidswege deze handschoen zou worden opgepakt. Er doet zich immers een (historische) kans voor om te komen tot een structurele oplossing voor het verdelingsvraagstuk bij faillissementen, met een breed draagvlak. De problematiek van de lege faillissementsboedels kan hiermee ook in belangrijke

De leasemaatschappijen worden met een kluitje het riet in gestuurd

mate worden ondervangen en er kunnen (meer dan nu en in het voorstel van Financiën) gelden vrijkomen voor de zo noodzakelijk geachte bestrijding van faillissementsfraude. De handschoen blijft echter onaangeroerd liggen. De staatssecretaris van Financiën heeft slechts laten weten niets voor dit alternatief te voelen, omdat in zijn ogen de pandhouders (lees: banken) dan een te sterke positie zouden krijgen.¹¹

6 Nota naar aanleiding van het verslag, 33 402, nr. 7, p. 41.

7 Eenzelfde soort retorische omdraaiing van de werkelijkheid is te vinden in de Nota naar aanleiding van het verslag, 33 402, nr. 7, p. 39, waarin het ministerie van Financiën durft te stellen dat de meldingsregeling van art. 22bis zal leiden tot een 'win-winsituatie' tussen de financiers en de Belastingdienst.

8 Zie mijn vorige artikel in «FIP» 2012/7, p. 234, onder nr. 1.

9 Zie verder de brief van de NVL van 7 november 2012, p. 2 (haar tweede reactie op het wetsvoorstel). In die brief komt de NVL nog met een aardige beeldspraak: "Waar het Ministerie het woord "rat race" in de mond neemt (een benaming die geen recht doet aan de werkelijkheid) is eerder sprake van een "sitting duck"..."

10 www.nvb.nl.

11 Zie *Het Financieele Dagblad* van 9 november 2012. Uit deze opmerking valt af te leiden dat de staatssecretaris überhaupt niet onderkent waarover het hier eigenlijk gaat. Hij laat zich blijkbaar eenzijdig voorlichten. Sallant is dat het wel mogelijk bleek dezelfde staatssecretaris ervan te overtuigen dat het invoeren van motorrijtuigenbelasting (eveneens via het Belastingplan 2013) voor klassieke auto's een slecht idee zou zijn. Hij laat deze regeling aanpassen. De staatssecretaris blijkt zelf ook eigenaar te zijn van een oldtimer (een Peugeot 504).

Bij Financiën overheerst nog steeds een tunnelvisie en er is kennelijk niemand in staat het ministerie met beide benen op de grond te krijgen. De veronderstelde meeropbrengst voor de schatkist zal leiden tot een aanzienlijk grotere economische schade. De Engelsen noemen dat *penny wise and pound foolish*.¹² Het ministerie van Financiën heeft de gelegenheid te baat genomen om – via een fiscale achterdeur – de wettelijke separatistenpositie van de pandhouders feitelijk zo veel mogelijk af te schaffen. Naar zijn aard gaat

Het ministerie van Financiën heeft de gelegenheid te baat genomen om – via een fiscale achterdeur – de wettelijke separatistenpositie van de pandhouders feitelijk zo veel mogelijk af te schaffen

dit alleen nog maar om roerende zaken, maar als het even kan zal deze operatie ook worden uitgevoerd ten aanzien van de handelsdebiteuren.¹³ De lezer die nog in de ontkenningfase verkeert, wordt uitgenodigd de volgende zin uit de Nota naar aanleiding van het nader verslag, door de staatssecretaris geschreven ter afwijzing van het voorstel van de NVB (en INSOLAD), tot zich te laten doordringen:¹⁴

'Pandhouders krijgen een "monopolie" op de uitwinning van zekerheidsrechten. Dit is een ongewenste versterking van hun incassovoegdheden ten opzichte van andere schuldeisers.'

Ja, inderdaad zo staat het er echt. Dit was wat er gebeurt als fiscalisten aan ons zorgvuldig opgebouwde civielrechtelijke systeem gaan 'knutselen'. Het ministerie van Justitie zou deze uitholling van het BW onmiddellijk een halt toe moeten roepen.

3. De aanpassingen van het voorstel

In de eerste Nota van wijzigingen bij het Belastingplan 2013 zijn nog de nodige aanpassingen op art. 22bis Iw 1990 aangebracht. Het betreft overigens vooral aanpassingen van technische aard, die ik kort de revue laat passeren. Daaraan voorafgaand merk ik op dat uit de Nota naar aanleiding van het verslag valt af te leiden hoe na invoering het drempelbedrag voor de de minimis-regeling van art.

22bis lid 17 (oorspronkelijk lid 8) Iw 1990 zal worden vastgesteld. Daar wordt opgemerkt:¹⁵ 'Het drempelbedrag waaronder niet gemeld hoeft te worden betreft het totaal van de bodemzaken waar een kredietverschaffer bij een ondernemer/belastingschuldige zekerheidsrechten dan wel zekerheidseigendom op heeft rusten en zal € 10 000 bedragen.'

De wijzigingen van het voorstel komen er in feite op neer dat de aanvankelijk voorgestelde regeling in het zevende lid van art. 22bis wordt opgesplitst in afzonderlijke leden. Daarbij wordt ervoor gekozen de geschillen over de vaststelling van de executiewaarde via de fiscale rechter te laten lopen in plaats van via de burgerlijke rechter. Zie uitdrukkelijk het nieuwe lid 15, die verwijst naar de procedures uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Volgens het nieuwe lid 8 moet de verklaring omtrent de executiewaarde van de bodemzaak (door de pandhouder of derde-eigenaar) geschieden binnen veertien dagen na de dagtekening van de brief van de ontvanger waarin om de verklaring wordt verzocht. Lid 9 bepaalt dat de ontvanger de executiewaarde van de bodemzaak vaststelt bij voor bezwaar vatbare beschikking. Lid 10 is onderdeel van het oude lid 7. Volgens lid 11 geldt een betalingstermijn van twee weken. De leden 12 en 13 zijn afgeleid uit het oude lid 7, waarbij lid 13 aangeeft hoe betalingen door de pandhouder of derde-eigenaar van de belastingschuld moeten worden afgeboekt. In lid 14 wordt de vervalttermijn van één jaar opgenomen, die aanvankelijk alleen in de Memorie van toelichting was vermeld.¹⁶ Volgens lid 16 heeft de pandhouder of derde-eigenaar die de executiewaarde van de bodemzaak aan de fiscus heeft voldaan, verhaal op de belastingschuldige, met de toevoeging dat bij dit verhaal geen subrogatie plaatsvindt in het voorrecht van art. 21 lid 1 Iw 1990.¹⁷ De oorspronkelijke leden 8 en 9 zijn vernummerd tot 17 en 18.

4. Hoe straks te handelen?

Naar de huidige stand van zaken moet worden aangenomen dat het nieuwe bodemrecht inderdaad per 1 januari 2013 een feit zal zijn. Wat betekent dit nu voor de leveranciers onder eigendomsvoorbehoud, de leasemaatschappijen en de banken? Welke juridische acties kunnen zij ondernemen? Deze partijen kunnen, indien zij worden geconfronteerd met de werking van art. 22bis Iw 1990, primair het standpunt innemen dat deze regeling in strijd is met (doel en strekking van) de horizonbepaling van art.

12 Opvallend is dat, daar waar het ministerie van Financiën altijd goed kan voorrekenen wat de opbrengsten van bepaalde maatregelen zullen zijn, het berekenen van de negatieve effecten ervan niet mogelijk is. Zie bijvoorbeeld de Nota naar aanleiding van het verslag, 33 402, nr. 7, p. 38.

13 Zie voor een voorbode daarvan: A. van Eljdsen, 'Bodemrecht exit?', *TvI* 2010/4, p. 119-123. Dat stuk schreef hij blijkbaar niet op persoonlijke titel. Zie ook het volgende (drelgende) citaat uit de Nota naar aanleiding van het nader verslag, 33 402, nr. 14, p. 40: 'De maatregel is wat het kabinet betreft niet bedoeld als "definitieve regeling" inzake het bodemrecht in de zin van artikel 70 van de Iw 1990. Dit blijkt ook uit het feit dat geen nieuwe zekerheidsrechten worden voorgesteld, zoals een wettelijk pandrecht of een fiscaal voorrecht op onroerende zaken dat in rang boven het recht van hypotheek gaat.' Let dus op: *the worst is yet to come*. Moeten we hieruit afleiden dat het de bedoeling van het kabinet is in de toekomst alle financiers uit Nederland weg te jagen?

14 Nota naar aanleiding van het nader verslag, 33 402, nr. 14, p. 13.

15 33 402, nr. 7, p. 37.

16 Zie mijn vorige artikel in «FIP» 2012/7, p. 232, tweede kolom rechts.

17 Zie mijn vorige artikel in «FIP» 2012/7, p. 232, voetnoot 17. Financiën doet ook hier de pandhouders en derde-eigenaren weer tekort. Want waarom zouden die niet in de positie van de fiscus mogen treden, inclusief fiscale preferentie, nadat zij de belastingschuld van de belastingschuldige zelf hebben voldaan? Het enige dat hier niet voor de hand zou liggen, is dat de pandhouder of derde-eigenaar zelf een beroep op art. 22bis kan doen: zie mijn genoemde voetnoot. Dat zou simpel te regelen zijn.

70 Iw 1990.¹⁸ De leveranciers onder eigendomsvoorbehoud kunnen zich daarnaast beroepen op schending van het gelijkheids-, vertrouwens- en/of zorgvuldigheidsbeginsel. Door het ministerie van Financiën wordt immers gesteld dat de Belastingdienst zich slechts zelden verhaalt op onder eigendomsvoorbehoud geleverde zaken.¹⁹ Een ander verweermiddel van de leveranciers is dat art. 22bis in strijd is met art. 9 lid 1 van de EU Richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties van 16 februari 2011.²⁰ Volgens deze bepaling dienen de lidstaten ervoor te zorgen dat een verkoper met eigendomsvoorbehoud eigenaar blijft van de goederen totdat de prijs volledig is betaald.²¹ Ook kan worden overwogen een beroep te doen op het verbod van onteigening van art. 1 lid 1, Eerste protocol EVRM, en aldus een ander resultaat te bereiken dan de roemruchte uitspraak Gasus/Ontvanger, met name omdat de nieuwe regeling een (nog) grotere disproportionaliteit in het leven roept.²²

De leasemaatschappijen kunnen, naast een beroep op de horizonbepaling, eveneens een beroep doen op het hiervoor genoemde verbod van onteigening. Verder ligt het voor de hand dat zij zich in grotere mate dan thans zullen gaan bedienen van *operational lease*. Ook de banken kunnen proberen de horizonbepaling in te roepen. Voor het overige kan worden verwacht dat de banken zullen proberen de regeling te omzeilen, waarvoor zich diverse mogelijkheden aandienen. Gezien de wijze waarop dit nieuwe bodemrecht

eenzijdig door het ministerie van Financiën is doorgedrukt, zou een dergelijke reactie begrijpelijk zijn. De mededelingenregeling van art. 22bis vormt een toepassing van de *hang yourself*-methode (in rond Nederlands: graaf je eigen graf). Weinigen zullen de neiging hebben om daaraan hun medewerking te verlenen.²³

5. Tot slot

Het vernieuwde bodemrecht lijkt, ondanks de massale kritiek op het voorstel van de buitenwacht, daadwerkelijk te worden ingevoerd per 1 januari 2013. Aan de Kamerleden (op een enkele uitzondering na²⁴) en de staatssecretaris van Financiën is de kritiek niet besteed. Zij zijn hetzij niet geïnteresseerd in dit onderwerp, hetzij begrijpen eigenlijk niet waar het over gaat, althans willen het niet begrijpen. Van de kant van het ministerie van Financiën wordt de achtergrond en toepassing van het bodemrecht zeer eenzijdig gepresenteerd, zodanig dat de gang van zaken sterke gelijkenissen vertoont met het sprookje van de mooie kleren van de keizer. Het ministerie streeft met alle macht om in de 21ste eeuw een regeling uit 1845 – dus uit de tijd van de postkoets en de diligence – nieuw leven in te blazen²⁵ en

Er gaat verder een mooie kans verloren om een alternatieve regeling te implementeren (het omslagstelsel), die wel op een draagvlak bij de betrokkenen kan rekenen

18 Zie mijn vorige artikel in «FIP» 2012/7, p. 235. Bij de totstandkoming van de Iw 1990 vond geen 'nadere bezinning ten principale' op het bodemrecht plaats. De wetgever wilde voorkomen dat er in de toekomst weer wetgeving op dit punt zou komen, zonder een gedegen herbezinning en (maatschappelijke) discussie over de aanvaardbaarheid van het bodemrecht. Dat is de reden dat de horizonbepaling in de Iw 1990 is opgenomen. Wat er nu gebeurt, is precies wat de wetgever willen voorkomen, namelijk een ingrijpende wijziging in het bodemrecht zonder discussie ten principale. Er kan niet gesteld worden dat de wetgever met deze nieuwe regeling de reikwijdte van art. 70 Iw 1990 beperkt. Dan zou het logisch zijn art. 70 te laten vervallen. Dat doet de wetgever – terecht – niet. Uit het citaat in voetnoot 13 hiervoor uit de Nota naar aanleiding van het nader verslag blijkt niet alleen dat als het aan Financiën ligt de separatistenpositie nog verder wordt gekortwiek, maar ook dat het ministerie vindt dat art. 70 Iw 1990 onverkort in stand blijft. Er ontstaat echter een vacuüm, omdat vaststaat dat wetsvoorstel 22 942 nimmer wet zal worden. Het logische effect van art. 70 Iw 1990 is dan dat (naar doel en strekking van die bepaling) het bodemrecht geheel is komen te vervallen, door het wegvallen van art. 22 lid 3 Iw 1990. De dreigende intrekking van voorstel 22 942 werd ongedaan gemaakt om wettelijke redenen (zie mijn vorige artikel, p. 229). Die redenen zijn kennelijk gelegen in de horizonbepaling. Hier ligt dus wel degelijk een issue van existentiële aard.

19 Zie met name het Nader rapport bij het Belastingplan 2013, p. 2, eerste alinea.

20 Richtlijn 2011/7/EU, Publicatieblad EU L 48/1, de opvolger van Richtlijn 2000/35/EG, Publicatieblad L 200/35.

21 Zie hierover reeds R.D. Vriesendorp in *NJB* 1999, p. 646 en S.C.C.J. Kortmann in het *Insolad Jaarboek 2000*, p. 84. Een beroep op deze richtlijn lijkt extra sterk indien de leverancier een partij is uit een ander EU-land (die niet bedacht is op de meldingsregeling van art. 22bis).

22 Zie daarover verder Vetter-Tekstra-Wattel, *Invordering van belastingen*, 2012, p. 275-276 en de losbladige *Fw, Fiscaal commentaar* (J.J. Vetter), nr. 13.15.

lijkt daar nog in te slagen ook. Een duidelijk geval van anachronistische wetgeving. Onder het mom van de bestrijding van het Grote Kwaad van de bodemverhuur ('constructiebestrijding'), zijn enkele fiscalisten bij Financiën bezig de civielrechtelijk zwaar verankerde positie van de pandhouder

23 Er bestaat ook nog een spanningsveld tussen de meldingsplicht voor de pandhouders en de derde-eigenaren en de veelal met de klanten afgesproken geheimhoudingsverplichtingen. Hier wordt in de parlementaire stukken slechts zijdelings op ingegaan en de genoemde financiers worden geacht tussen 1 januari en 1 april 2013 hun contractuele voorwaarden op dit punt aan te passen. Zie de Nota naar aanleiding van het nader verslag, 33 402, nr. 14, p. 41, bovenaan en p. 46.

24 Het (Tweede) Kamerlid Omtzigt deed nog een moedige poging via een motie het bodemrecht uit het Belastingplan 2013 te halen, om het in een apart voorstel onder te brengen en te behandelen. Die motie (33 402, nr. 19) haalde, zoals verwacht, geen meerderheid.

25 De staatssecretaris komt in de Nota naar aanleiding van het verslag (33 402, nr. 7, p. 43) met een archaisch – en misplaatst – citaat uit de wetgeschiedenis van de Invorderingswet 1845: 'Den last, die door allen getoscht, des te lichter gedragen wordt, moeten niet enkelen kwalijkgezinden straffeloos kunnen afwerpen.' Volgens de staatssecretaris hebben deze argumenten hun waarde niet verloren en geven zij aan dat het van belang is dat het fiscale voorrecht, inclusief het bodem(voor)recht, in al zijn facetten kan worden aangewend door de ontvanger. Deze opmerkingen illustreren dat Financiën, als het gaat om het bodemrecht, de weg helemaal kwijt is. Bij het bodemrecht wordt de last juist niet door 'allen getoscht' maar slechts door enkele willekeurige medecrediteuren van de belastingschuldige (leveranciers, leasemaatschappijen, pandhouders). Die moeten voor de belastingschuld van een ander opdraaien, niet het collectief. Dat maakt het bodemrecht zo onrechtvaardig.

als separatist zo veel mogelijk te elimineren, met (dit keer) een belastingplan voor het jaar 2013 als dekmantel. Hierna dreigt hetzelfde te gebeuren met het hypotheekrecht. Er gaat verder een mooie kans verloren om een alternatieve regeling te implementeren (het omslagsysteem), die wel op een draagvlak bij de betrokkenen kan rekenen. Voor insolventiejuristen zal het versterkte bodemrecht in elk geval

een nieuwe uitdaging vormen en, vast en zeker, het nodige extra werk gaan opleveren.

Over de auteur

Mr. dr. A.J. Tekstra is advocaat en fiscalist bij Blauw Tekstra Uding te Amsterdam en redacteur van «FIP».

**Hier had uw
advertentie
kunnen staan**

Meer informatie over
adverteren in dit blad?
Kijk op www.bereikdejurist.nl
of neem contact op met de
afdeling Advertentie Juridisch
(advertentie.juridisch@sdu.nl
of 070 - 37 805 62)

Sdu UITGEVERS